

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת ויקהל פקודי

אור

התורה היא סוד קיום העולם והשראת השכינה בישראל:

שמות פרק לח (כא) אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הכהן:
שאלות:

א) יש לדקדק בלשון הפסוק מדוע כפל הלשון משכן משכן? ב) מדוע כתב משכן העדות ולא משכן השכינה?
המסיתים נגד התורה ולומדיה:

נקדים לומר לצערנו עדים אנו לתקופות אפלות שעם ישראל סבל מאוייבנו אשר רדפו את התורה ולומדיה עד חרמה, אולם הכאב יותר גדול ומקבל משמעות כפולה כאשר הדבר נעשה בידי חלק מאחינו עם ישראל, כמבואר בתשובת החבר למלך הכוזרי על שאלתו מדוע כאשר יכו על זהב בכשיל וכליפות לא יצעק הזהב בקול גדול וקולו נשמע בנחת, ולא כן הוא כאשר יכה הכשיל על ברזל נשמע קול פטיש ברעם וברעש גדול? והשיב לו הטעם לזה כי הזהב יקבל המכות שלו לא מאחיו אך מפטיש של ברזל אף שהוא פחות ערך ממנו לא יצעק הרבה על המכות האלו אחרי כי הברזל זר הוא ממנו, לא כן כאשר יכה הפטיש של ברזל על ברזל אחר שהוא אחיו כמוהו ולזאת על מכות ורדיפות אחיו צועק חמס מאד ולא יוכל שאתו. ובפרט שהגדילו לעשות לדבר בשם התורה שזה לא דרכה של תורה שאחר יהרג במקומו ולא לסייע לאחרים, גילו בזה את הבורות ועם הארצות במבואר בתורה, מאז הוקם עם ישראל לעם בכל שנות ההסטוריה של מנהיגי ומלכי ישראל ידעו שבכדי להצליח במלחמות כנגד אויבנו חובה היה להושיב לומדי תורה כנגד יוצאי המלחמה ובלעדי זה אין סיכוי להצליח, כי התורה היא יסוד קיום העם והצלחתו, ואין שיווין בנטל גדול מכך שיושבים בחורי ישיבות לעמול ולהתייגע בתורה דבר שבטוחני שכל אותן מסיתים לא היו מסוגלים לעשות אפילו יום אחד, ומתוך בורות פותחים את פיהם להסית ולהזיח, ובמקום להתלונן על הציבור החרדי שהם דורסים את העם ומנצלים את חולשת ראש הממשלה בגלל החקירות, הרי המציאות הפוכה לגמרי אותן פלג השמאל אשר רומס ודורס את ראש הממשלה ממשיכים במעשיהם לרמוס ולדרוס את הציבור החרדי והכל מבוסס על דבר אחד תשוקת השלטון שהמטרה מקדשת להם את כל האמצעים אוי לנו שכך עלתה בימינו, הרי תורתנו הקדושה מלמדת אותנו שבלעדי לומדי התורה העולם חרב, וכל מעלת בית המקדש בתוך קודש הקודשים שכל עם ישראל משתוקק לבנינו במהרה השכינה שורה דווקא על ארון העדות שמונח בו התורה הקדושה, וכיצד עוד מעיזים להסיט בשם התורה כאשר נבאר בפרשתנו.

התורה סוד קיום האומה:

ובזה נבוא לביאור פרשתנו שכתבו בפירוש בעלי התוספות על שמות פרק לח פסוק כא אלה פקודי המשכן העדות.
 העולם מקשים למה כתב שני פעמים משכן משכן? וי"ל פי משכן ממושכן בעונו. וכו' ע"כ. וביאור דבריהם שכוונת התורה שבעצם המשכן הוא משכון על מעשנו, שאם עושים רצונו של מקום משרה את השכינה ומתקיים המשכן, ואם אין עושין רצונו של מקום ח"ו מסתלקת השכינה ונחרב. ויש להוסיף היות והמשכן למטה מכוון כנגד למעלה ומושך את קדושתו מלמעלה ממילא תלוי בקדושת המקום כדמשמע ברבנו בחיי בביאור ראשון, וז"ל רבינו בחיי על שמות פרק לח פסוק (כא) אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הכהן: וע"ד המדרש אלה פקודי המשכן משכן, למה שני פעמים משכן, אלא ללמד שהיכל של מטה מכוון כנגד היכל של מעלה שנאמר (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה' וגו', אל תקרי מכוון אלא מכוון וכו', ד"א משכן העדות אמר רבי שמעון בן יוחאי אין עדות אלא תורה שנאמר (דברים ד) אלה העדות והחקים והמשפטים, משל למלך שהיה לו בת ובנה לה פלטרין והושיבה לפניו מזי קנקלין אמר כל מי שנכנס על בתי כאלו נכנס על כבודי. כך ב' שמות למשכן כתוב אחד אומר משכן העדות זו התורה, וכתוב אחד אומר לפני משכן ה', וכו' ע"כ. ונמצא שהתורה היא העדות על מצב בניי אם לומדים ועוסקים בתורה השכינה שורה במשכן בגלל שהתורה היא כביתו של השי"ת, ואם ח"ו עוזבים את עסק התורה הרי זה כמואסים בביתו של השי"ת וכיצד תשרה השכינה. ולזאת מבואר היכן השכינה שורה בפרשת תרומה פרק כה (כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֶׁם וְדַבַּרְתִּי אֵתְךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְרֹזִים אֲשֶׁר עַל-אֲרוֹן הָעֵדֻת אֵת כָּל-אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: הראת לדעת עד כמה התורה מפרטת בארוכה מעל הכפורת ולא מספיק מוסיפה מבין שני הכרובים ולא מספיק ומוסיפה אשר על ארון העדות, ללמדנו שקודש הקודשים המקודש ביותר במקדש עדיין היא הקדושה והשכינה נמצאת דוקא על ארון העדות שהיא התורה הקדושה, היות וקודשא בריך הוא ואורייתא חד הוא והיא כביתו היחידה של הקב"ה, והתורה נקראת בשם עדות מפני שהיא מהווה עדות על עם ישראל אם עוסק בתורה או לא והשראת השכינה תלויה בזה, ולזאת אשרי מי שעמלו בתורה שבזה מתחבר לקב"ה, ואשרי מחזיקי התורה כי עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר, ואוי לאלה השמאלנים אשר נטרפה עליהן דעתן בשביל הרדיפה אחר הכבוד והשלטון שלעולם לא ישיגו, ובגלל זה מסיתים ומדיחים את הציבור נגד לומדי התורה ומכנים אותם בסחטנות, ובפועל הם הרומסים והדורסים והסחטנים להשיג את כל מבוקשם ולא בוחלים בשום פעולה שיכולה לקרב את השגת המטרה.

חכם לב היינו מבקש חכמה ומחזיק תורה:

זאת ועוד כתוב בפרשת ויקהל בפרק לו (א) וְעִשֶׂה בְּצִלָּל וְאֶהְיֶיב וְכָל אִישׁ חָכֵם לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְקוֹק חֲכָמָה וְיָתְבוֹנָה בְּהֵמָּה לְדַעַת לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל מְלָאכְתָּ עֲבַדְתָּ הַקֹּדֶשׁ לְכָל אֲשֶׁר צִוֶּה יְקוֹק: (ב) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל בְּצִלָּל וְאֶל אֶהְיֶיב וְאֶל כָּל אִישׁ חָכֵם לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְקוֹק חֲכָמָה בְּלִבּוֹ כָּל אֲשֶׁר נִשְׂאוּ לִבּוֹ לְקַרְבָּה אֶל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ:
 ודרשו חז"ל במסכת ברכות דף נה ע"א אמר רבי יוחנן אין הקדוש ברוך הוא נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה, שנאמר [דניאל ב'] יהב חכמתא לחכימין ומנדעא לידעי בינה. שמע רב תחליפא בר מערבא ואמרה קמיה דרבי אבהו, אמר ליה אתון מהתם מתניתו לה, אן מהכא מתנינן לה דכתיב [שמות ל"א] ובלב כל חכם לב נתתי חכמה.

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

שאלות בפרשה:

א) ויש להקשות לכאורה הרי צריך להיות הפוך שהשי"ת יתן חכמה לטפשים ולא לחכמים? ב) ועוד צריך ביאור מדוע כתוב חכם לב וכי חכמה היא בלב והרי החכמה מקום משכנה בשכל? ג) וכן מצינו בפרקי אבות איזה הוא חכם הלמד מכל אדם, הרי אדרבא החכם מלמד ואינו נצרך ללמוד מכל אדם?

חכם לב שכל תאוותו לחכמה:

ונראה לענ"ד קושיה מתורצת בחברתה והיינו שהתורה מלמדת אותנו שבכדי לזכות לחכמה צריך שישתוקק לחכמה, והדבר תלוי בליבו של האדם שהוא מקור כל התשוקות התאוות והרצונות, ובטבעו הרי נמשך להנאות עולם הזה, אולם החכם מפנה ליבו לאהבת התורה וכל תשוקתו סביב התורה והוא נקרא בשם חכם לב, ועיי' זוכה שהשי"ת ממלא אותו בחכמה, וזהו כוונת הפסוק כל אשר נשאו לבו דהיינו שנושא את ליבו לרוחניות. ומצאתי שכן כתב הגאון ר' חיים שמולאביץ זצ"ל. **וכן התומכים והמחזיקים את התורה ולומדיה נקראים חכמי לב שמראין את אהבת התורה וזוכים לע"ל לתורה.**

בקשת שלמה חכמה:

ויסוד הדבר נלמד כאשר מבואר אצל שלמה המלך שזכה לחכמה בזכות זה שביקש רק חכמה ולא בקשות אחרות כמבואר **בספר מלכים א פרק ג פסוק ד** ואילך. וי"ל המלך גבענה לזבח שם פי היא הבמה הגדולה אלף עלות יעלה שלמה על המזבח ההוא: (ה) בגבעון נראה יקוק אל שלמה בתלום הלילה **ויאמר אלהים שאל מה אתן לך:** (ו) ויאמר שלמה אתה עשית עם עבדך דוד אבי חסד גדול כאשר הלך לפניך באמת ובצדקה ובישרת ללב עמך ותשמר לו את החסד הגדול הזה ותתן לו בן ישב על פסאו פיוס הזה: (ז) ועתה יקוק אלהי אתה המלכת את עבדך תחת דוד אבי ואנכי נער קטן לא אדע צאת ובא: (ח) ועבדך בתוך עמך אשר בחרת עם רב אשר לא זכרתי ללב שמע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל לשפט את עמך הכבד הזה: (י) וייטב הדבר בעיני אדני כי שאל שלמה את הדבר הזה: (יא) ויאמר אלהים אליו **וען אשר שאלת את הדבר הזה, ולא שאלת לך עשר, ולא שאלת נפש איבך, ושאלת לך הבין לשמע משפט:** (יב) הנה עשיתי כדברך הנה נתתי לך לב חכם ונבון אשר כמוך לא היה לפניך **ואחריו לא יקום כמוך:** (יג) וגם אשר לא שאלת נתתי לך גם עשר גם כבוד אשר לא היה כמוך איש במלכים כל ימך: (יד) ואם תלך בדרכי לשמר חקי ומצותי כאשר הלך דויד אביך והארכתני את ימך:

הגדרת הרמב"ם לאהבת תורה:

וכן מתבאר ברמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק ז הלכה א שתלמיד חכם שאוהב חכמה עד כדי כך שאין לו חיים בלי תורה, וז"ל תלמיד שגלה לערי מקלט מגלין רבו עמו, שנאמר [דברים י"ט ה', דברים ד' מ"ב] וחי, עשה לו כדי שיחיה, **וחיי בעלי חכמה ומבקשיה בלא תלמוד כמיתה חשובין,** וכן הרב שגלה מגלין ישיבתו עמו עכ"ל. הרמב"ם הדגיש "מבקשיה" שהן המשתוקקים לתורה.

מעשה שהיה כיצד חיפש חתן לביתו:

ומסופר על הגאון רב אייזיל חריף זצ"ל שחיפש חתן לביתו והלך לשיבה ואמר מי שיוכל לתרץ את קושייתו הוא יהיה לחתנו, ואכן שאל שאלה קשה כך שאף אחד לא הצליח לתרץ, ולכן הלך לדרכו שאינו מוצא חתן מתאים, אולם בעודו נוסע לדרכו והנה רץ לקראתו אחד התלמידים עד שהשיגו, שאלו רב אייזיל האם יש לו תירוץ והשיב כי אמנם אין לו תירוץ ואינו ראוי לקבל השידוך, אך לפחות שלא יפסיד גם התירוץ על השאלה העצומה, אמר לו רב אייזיל שהוא יאמר לו התירוץ וגם יזכה להיות חתנו, כי תלמיד שכל כך משתוקק להבנת התורה עדיו לגדולות.

מעשה עם בן הגביר שמסר נפשו ללמוד תורה והיה לגאון:

מסופר על רבי שמואל בר חופני שהיה בתחילת תקופת הגאונים מבבל שהיה הרופא של המלך ובגלל שהיו מצויות הרבה מחלות מדבקות ביקש ממנו המלך שילך כל בוקר לשוק העבדים ואם ימצא עבד חולה ישלחהו למוכרו מחוץ לעיר, ולרבי שמואל הייתה בשכונתו ישיבה גבוהה ובקרבתו גר גביר חשוב יום אחד פרצה מריבה בין הגביר לרבי שמואל ומחמת מריבה זו עקר הגביר את דירתו מחוץ לעיר, לאותו גביר היה בן יחיד חכם מאוד כל המלמדים לא יכלו לעמוד מול שאלותיו הגדולות בים התלמוד וההלכה לכן בנו התעצב מאוד בליבו, יום אחד הבחין אביו כי בנו עצוב אמר לו אביו בני מדוע פניך נפולים, ענה הבן אבא יש לי בקשה ממך אך יודע אני שזו בקשה קשה מאוד, אמר אביו תבקש מה שאתה רוצה הלא אתה בני יחיד ולא אחסיר ממך בעזרת השם מאומה, אמר בנו אני רוצה ללמוד בישיבתו של רבי שמואל בר חופני שם אוכל להתחכם הרבה אמנם אני יודע שפרץ סכסוך ביניכם ולא יסכים אלא לקבלני לשיבתו אך אני מבקש ממך שתתן לי סכום הגון ואני כבר אדאג איך להיכנס לשיבתו, אמר אביו באמת זו בקשה קשה כי אני במריבה עמו וגם הישיבה רחוקה מכאן אך בכל זאת אשלח אותך כפי בקשתך, הכין לו אביו מזוודה מלאה בגדים ומזון וסכום הגון נתן בידו ושלחו לבבל, בנו של אותו גביר ידע שרבי שמואל הוא הרופא של המלך וכל יום הולך הוא לשוק העבדים לבדוק את בריאותם ומכיר אותנו כי הוא בן אותו גביר, לכן נהג בחכמה נתן סכום הגון לאחד המכירים של רבי שמואל ואמר לו למחר כשיבוא רבי שמואל לשוק העבדים תאמר לו שיש לך עבד מיוחד עבורו בזול ואני אצבע את עורי לצבע חום שאראה ככושי בכדי שלא יכיר אותי, ואכן כך היה למחרת כשבא רבי שמואל לשוק העבדים ראה את שכונו שאלו מה לך ולשוק העבדים, אמר יש לי עבד בעל מידות מיוחדות ובזיל הזול לכן חשבתי להציע לך אותו שיהיה כמשמש שלך, אמר רבי שמואל אם אתה מכירו מוכן אני לקחת אותו לעבד, ייחד לו רבי שמואל חדר מצד שני של ביתו ונעשה משמש שלו, כשהרב היה הולך לבית מדרשו ללמד בישיבה היה מוליך אחריו את ספריו וכו' ואותו בן הגביר היה בנתיים שומע את שיעוריו של רבי שמואל בר חופני אך כלפי חוץ התנהג ככושי גוי, בהיות וראה רבי שמואל שאותו עבד נעים הליכות ויודע

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

הוא הלכות וכו' כינה אותו בשם טבי כמו שקרא רבן גמליאל לעבדו בשם טבי ונתגאה בו כי הוא יודע הלכה, יום אחד נתקשה ראש הישיבה רבי שמואל בר חופני באיזו סוגיה בעת שיעורו הקבוע לבני ישיבתו ולא ידעו כיצד ליישבה, אמר הרב בנתיים נצא ונחשוב על שאלה זו בגמר ההפסקה פנה טבי העבד אל הרב ופתק בידו זקן אחד נתן לי את הפתק למסור לכבודו, פתח הרב את המכתב וראה איזו גאונות עצומה ישוב נפלא על הבעיה שהייתה בבית המדרש, ניגש הרב אל טבי ושאלו אמור לי מי הביא לך מכתב זה תיאר לו טבי איש זקן כולו הדרת פנים שנתן לו מכתב זה ומיד נעלם ממנו, אמר לו הרב דע לך טבי עבדי שזכית לראות פני אליהו הנביא, נכנס הרב לשיעור וסיפר לתלמידיו שזכו לישוב מאליהו הנביא, כעבור זמן הדבר נשנה שוב ושוב הביא טבי עבדו של רבי שמואל מכתב מאותו זקן שפגשו במקרה, אמר הרב מעניין מדוע אליהו הנביא לא מוסר בידי ישירות את התשובות הללו, יום אחד ראתה בתו של הרב את טבי כשהוא יוצא מבית הסופר של העיר השתוממה מה לטבי הגוי ולסופר הזה, ניגשה אל הסופר ושאלה אותו מה עשה אצלך טבי העבד של הרב, ענה הוא ביקש ממני שאתקן לו את הרצועה של התפילין, הלכה הבת לאביה ושאלה אותו האם עבד גוי חייב בתפילין, אמר לה אם הוא תלמיד חכם מותר לו בהנחת תפילין כמו טבי עבדו של רבן גמליאל, סיפרה לו מה שראתה, כששמע אביה את דבריה אמר באמת לאחרונה ראיתי כמה דברים מוזרים בכל פעם שהייתה קושיה בביהמ"ד הביא לי מכתב מזקן אחד ובו תשובה לכל השאלות ומעניין שהזקן הזה לא נותן לי ישירות את תשובותיו הגאוניות מסתבר שיש דברים בגו, הלך הרב ובדק בחדר הפרטי של טבי עבדו וראה שבארון יש לו כל מיני ספרי קודש וכל התשובות שהביא מאדם הזקן במכתב כתובות הן בכתב ידו על צד הגמרא, הבין הרב כי אדם גדול הוא ניגש עבדו וקודש אליו ואמר לו אני גוזר עליך שתאמר לי האמת מי כתב לי כל התשובות שנסתפקנו בבית המדרש עד עתה, כשמוע טבי את דברי רבי שמואל ביקש ממנו שיתן לו חצי שעה זמן ורק אז יענה לו תשובה על שאלתו, הסכים רבי שמואל וטבי הלך לבית המרחץ שיפשף את הצבע החום מעליו וחזר עורו לצבע לבן כבתחילת ברייתו ובא לפני רבי שמואל אך רבו לא הכירו, שאלו מי אתה אמר לו אני טבי עבדך ולאמיתו של דבר אני בנו של אותו גביר שהסתכסך איתך ומכיוון שחששתי אולי לא תקבל אותי ליישיבה לכן צבעתי את עורי לצבע חום כדי שתקנה אותי לעבד העיקר שאלמד ממך תורה ואכן אני יהודי ולא גוי, תוך כדי כך הבין הרב שכל התשובות הגאוניות הללו הם לא מאליהו הנביא אלא תשובותיו של טבי שנדמה לו כעבד, כשמוע רבי שמואל בר חופני את דבריו כתב מכתב ואמר לו מכתב זה הרי הוא לאביך שאין לי שום קפידה עליו תן לו את המכתב ותאמר לו כי אני מבקש אותך לחתן עבור בתי, ואכן כך היה.

מעשה עם הגר"ח שמולוביץ:

סיפור פעם הגר"ח לתלמידיו שבימי בחרותו עת למד ולימד בישיבת גרודנא נסע להנפש לכמה ימים בישיבת נובהרדוק אצל דודו הג"ר אברהם יפהן זצ"ל באחד מימי שהותו שם ניגש אל דודו וביקשו שיראה לו מי הבחור המובחר ביותר בישיבה הצביע ראש הישיבה על בחור מסוים וא"ל **זה העמקן הגדול** ביותר בישיבה אח"כ הראה לו בחור אחד וא"ל שהוא **המתמיד של הישיבה** וכך חזר וציין עוד כמה בחורים כל אחד והצטיינותו המיוחדת **זה ביראת שמים זה בבקיאות** וכן הלאה חזר ר' חיים ושאלו סוף סוף מי הבחור המובחר ביותר בישיבה, לקחו ר' אברהם אל אחת מפינות היכל הישיבה בהצביעו על בחור מסוים וא"ל זה בחור המובחר ביותר בישיבה, תמה ר' חיים ושאל הרי כאשר מנית שבחם של כל בעלי המעלות הנבחרות לא הזכרת שמו של בחור זה כלל, נכון ענה ר' אברהם שונה מעלת בחור זה משאר המעלות שצינתי בחור זה הוא **"מבקש"** של הישיבה וכל תשוקתו רק לתורה ועבודה אותו מבקש שעליו הצביע ר' אברהם יפהן זצ"ל שקד ימים ולילות ועמל בתורה במשך שנים היה מבקש ה' עד שזכה להתעטר בכתר התורה הוא מאור דורנו מרן הגאון הגרי"י קניבסקי הסטייפלר זצ"ל.

מוסר השכל:

עלה בידנו עד כמה טועים יש בנינו בחושבם שלימוד התורה זו בטלנות וחוסר שוויון בנטל וכדומא בטענות שונות ומשונות מחוסר הבנה וידיעת התורה כי יסוד קיום העולם והאומה לא שייך בלי התורה ולומדיה, ואף מייסדי המדינה אנשי השמאל ידעו לחרוט על מגילת היסוד של הקמתה שכל אחד יוכל לחיות באמונתו ודתו והבינו את מעלת לומדי התורה אולם קם דור חדש צעיר שלא ראה ולא הכיר את אותן מייסדי האומה ומגלים בורות בהבנת סיווג המיוחד שיש לעם ישראל בהיותם מנותקים כלל מהיהדות ואין להם שום זיקה לתורה הקדושה ולמושגי יהדות בסיסיים של עם ישראל לצערנו ואין לנו אלא לשאת עליהן תפילה לבורא עולם שיחזרו בתשובה להבין ולהשכיל כי התורה היא חיינו ויסוד קיומנו כמ"ש הרמב"ם הנ"ל ורק בזכות התורה ולומדיה יבנה בית המקדש השלישי ותשרה השכינה מעל ארון העדות במהרה בימנו אמן.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא